

3. Sťažovateľ požiadal o obnovu trestného konania podaním doručeným špecializovanému súdu 25. júna 2021, avšak predsedníčka príslušného senátu vyhodnotila jeho podanie ako také, ktoré nespĺňa náležitosti, a preto ho nepredložila na rozhodnutie senátu (prvé napadnuté konanie).

4. Podaním doručeným špecializovanému súdu 18. novembra 2021 sťažovateľ opätovne podal návrh na povolenie obnovy konania (druhé napadnuté konanie). Zároveň podal totožný návrh aj priamo predsedovi špecializovaného súdu, pričom tento návrh bol pridelený na vybavenie senátu 6 Nt.

5. Predseda senátu v druhom napadnutom konaní následne zistil, že sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania aj 25. júna 2021 (prvé napadnuté konanie).

6. Uznesením špecializovaného súdu č. k. 15 Nt 2/2021 zo 6. júna 2022 boli veci vedené pod sp. zn. 15 Nt 2/2021 a sp. zn. 6 Nt 2/2021 spojené na spoločné konanie, ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. 15 Nt 2/2021. Uznesením z toho istého dňa boli návrhy sťažovateľa na povolenie obnovy konania datované 16. novembra 2021 a 18. novembra 2021 zamietnuté (ďalej len „uznesenie špecializovaného súdu“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že v pôvodnom konaní nemal pomoc tlmočníka, na trestné stíhanie chýbal súhlas poškodenej, bol nezákonne väznený, celé trestné stíhanie bolo od počiatku nezákonné, nebol poučený o svojich právach, obvinenie mu nebolo vznesené okamžite, výsluchy boli vykonané bez prítomnosti obhajcu, znalecké posudky boli vykonané na základe nezákonných výsluchov, prvotná zápisnica o výpovedi poškodenej bola zmanipulovaná, taktiež aj ďalšie zápisnice, zmanipulované bolo aj miesto činu, na prvých troch hlavných pojednávaniach nebol zastúpený, v skutkovej vete chýba motív, že existovala možnosť dospieť k záveru o zániku trestnosti činu, nebolo mu umožnené vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a trestný čin bol nesprávne právne kvalifikovaný.

8. V prvom napadnutom konaní boli porušené jeho práva, pretože na postup predsedníčky senátu neexistoval zákonný podklad.

9. V druhom napadnutom konaní jeho právny zástupca nesprávne uviedol, že nedisponuje novými dôkazmi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie viacerých základných práv sťažovateľa postupom špecializovaného súdu v prvom napadnutom konaní a druhom napadnutom konaní.

11. Ústavný súd stabilne judikuje, že systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy

sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

III.1. K namietanému porušeniu základných práv v prvom napadnutom konaní:

12. Z predložených dokumentov vyplýva, že v prvom napadnutom konaní bolo sťažovateľovi listom predsedníčky senátu z 21. júla 2021 oznámené, že jeho podanie bolo vyhodnotené ako také, ktoré nespĺňa náležitosti návrhu na obnovu konania, a preto nebude predložené na konanie a rozhodnutie senátu.

13. Sťažovateľ doručil svoju ústavnú sťažnosť smerujúcu proti spôsobu vybavenia jeho návrhu 19. júla 2022.

14. Podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

15. V tejto veci je už na prvý pohľad zrejmé, že lehota 2 mesiacov v tejto časti ústavnej sťažnosti nebola zachovaná.

16. V dôsledku uvedeného bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv v druhom napadnutom konaní:

17. Ústavný súd vo vzťahu k tejto ústavnej sťažnosti konštatuje, že proti uzneseniu špecializovaného súdu mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť, ktorú podľa predloženej zápisnice aj využil a sťažnosť podal.

18. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

19. Právomoc Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu, ktoré bolo vyústením jeho postupu v druhom napadnutom konaní, predchádza právomoci ústavného súdu.

20. Najvyšší súd ako súd sťažnostný disponuje právomocou napraviť prípadné pochybenia špecializovaného súdu v druhom napadnutom konaní, a zabezpečiť tak ochranu sťažovateľom označených základných práv.

21. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

22. Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie o jeho ústavnej sťažnosti.

23. Navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, možno ustanoviť právneho zástupcu za kumulatívneho splnenia dvoch podmienok, a to (1) ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a (2) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

24. Odhliadnuc od prípadného splnenia prvej podmienky, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto prípade už na prvý pohľad nie je splnená druhá podmienka na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže na základe už uvedeného ide u sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

25. Ústavný súd preto žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu nevyhovел (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu